

[Henning Rasmussen]

Dertil kommer virkningen af indgrebene udenfor.

Jeg vil gerne sige til spørgsmålet om Københavns kommunes økonomi, at jeg ved flere lejligheder har været inde på, om ikke der var grund til at se alvorligt på den økonomiske udvikling, Københavns kommune har på grund af stærkt stigende udgifter og faldende indtægter som følge af den ændrede befolkningssammensætning. Det er det, der er hovedproblemet for Københavns kommune. Jeg vil være meget interesseret i, og det ville vi være hos os, om det ikke alene kan blive til forhandlinger og drøftelser og orienteringer, men også til konkrete resultater.

Og så til spørgsmålet, om indenrigsministeren, jeg er lige ved at sige er så god over for kommunerne, som hun siger. Det er vores bestemte opfattelse, og det er også kommunernes opfattelse, at der sker en systematisk indsnævring af det spillerum, kommunalbestyrelser og amtsråd har: skatten må ikke forhøjes, skatten må ikke sættes ned, likviditeten må der ikke trækkes på, man må ikke forøge aktivitetsniveauet, men det skal heller ikke sættes ned. Ja men har de da overhovedet noget spillerum tilbage?

Jeg erindrer om det, vi diskuterede først på dagsordenen, det, amtskommunerne gjorde, den forholdsordre, de fik. De fik at vide, at der ville ske et eller andet – uden at de vidste, hvad det var; det kunne de ikke få at vide – hvis ikke de gennemsnitligt holdt skattetrykket. Hvordan skal den enkelte kommunalbestyrelse eller det enkelte amtsråd vide, hvordan det samlede skattetryk udvikler sig, hvis de i tillid til, at de har et vist spillerum, forhøjer deres beskatningsprocent og totalresultatet for landets kommuner så bliver uacceptabelt for ministeren og der så må ske et eller andet? Ministeren kan tale fra nu af og til påske om de ting. Det er et faktum, uanset hvad ministeren siger, at kommunernes spillerum er indskrænket og indskrænkes, hver eneste gang der kommer et cirkulære fra indenrigsministeren.

Til sidst – det er måske det, der er det vigtigste i diskussionen om dette punkt: det radikale venstre vil altså ikke fravige den aftale, der er indgået med kommunerne om forholdet mellem staten og kommunerne økonomisk set for 1984 og 1985. Det er en af grundene til, at det måske har været en nyttig, men alligevel lidt nytteløs diskussion.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Der var i 1982 ansat knap 470.000 personer i kommuner og amtskommuner, og i 1984 forventes der at være 475.000. Det er de faktiske tal. Allerede inden regeringen fremkom med sine vurderinger og de forslag, vi drøfter her, skønnede Kommunernes Landsforening, at den allerede vedtagne beskæring kunne klares uden nedsættelse af aktiviteten. Der er altså tale om en beskæftigelsesfremgang. Den er ganske vist ikke stor, men den er der, og det går den modsatte vej af, hvad hr. Henning Rasmussen siger.

Og så vil jeg sige med hensyn til det med det samlede skattetryk, at det altså er sådan, at vi lavede en aftale om, at man kunne rette henstilling om uændret skat. Det var vi enige om at man kunne, og det lykkedes til overflod: kommunerne overholdt det fantastisk godt. Det kan man sige er et imponerende resultat i betragtning af, hvor mange der er, og i betragtning af, at nogle satte skatten op og nogle satte den ned. Det er faktisk utroligt, at det kan lade sig gøre. Der er flere gange her sagt noget om kommunernes effektivitet, og den er altså også til stede i denne sammenhæng, og det vil jeg gerne tage hatten af for, for det synes jeg er fint. Det er altså lykkedes én gang. Hvorfor i alverden skulle det ikke kunne ske igen?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

12) Forespørgsel nr. F 9:

Forespørgsel til indenrigsministeren:

»Hvad kan ministeren oplyse om regeringens planer for økonomiske indgreb over for den kommunale sektor i 1984 og 1985?«

Af Lenger (VS) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 13/3 84. Fremme af forespørgslen vedtaget 16/3 84).

Formanden:

Jeg skal allerede her gøre alle de tilstedeværende opmærksom på, at der først vil blive stemt om eventuelle dagsordener i folketingets næste møde, nemlig tirsdag den 27. marts 1984.

Begrundelse

Lenger (VS):

Det bliver jo så spændende at se.

Da vi stillede denne forespørgsel, vidste vi ikke, at den ville komme på dagsordenen samme dag som lovforslag nr. L 116, L 118 og L 119, men da vi blev spurgt, om vi ville opretholde den, fandt vi egentlig, at det kunne være en god idé at få denne mulighed for at opsummere debatten om de tre lovforslag og for at se lidt på nogle hovedlinjer, og det kunne jo være, at der stod eventuelle ubesvarede spørgsmål tilbage.

Det gør der også. Lad mig lige summere op: i det, vi kalder lovforslag nr. L 116, indtager ministeren til låns 392,5 mill. kr. fra amtskommunerne i 1984. I nr. L 118 henter ministeren i første omgang 650 mill. kr. fra primærkommunerne og 350 mill. kr. fra amtskommunerne i 1985. I nr. L 119 henter ministeren til låns 2 mia kr. hos primærkommunerne i 1984. I alt taler vi altså om en inddragelse på ca. 2,4 mia kr. i 1984. I 1985 ved vi at 2 mia kr. betales tilbage til kommunerne, men samtidig nedsættes bloktilskuddene, så det netto kun bliver 1.350 mill. kr. I 1985 ved vi at ca. 130 mill. kr. betales tilbage til amtskommunerne, men bloktilskuddene nedsættes med 350 mill. kr., altså et underskud på 220 mill. kr. i 1985. Dette virker så meget desto mere som en straffeaktion – som det også er sagt tidligere – som netop indgrebet over for amtskommunerne er begrundet i, at de ikke har fulgt henstillingerne.

Vi mener ikke, det kan lade sig gøre at gennemføre de ting, regeringen har lagt op til, uden en nedgang i den kommunale aktivitet. Men nok så vigtigt er det – det er baggrunden for, at vi har stillet forespørgslen – at få oplyst, om kommunerne og amtskommunerne med det, vi ved om de tre lovforslag, og eventuelt også med det, der er på vej

om den kommunale momsfond, nu kan være sikre på, at indgrebene standser her, og at forudsætningerne for budgetterne for 1985 er kendt. Eller findes der yderligere oplysninger vedrørende regeringens eventuelle indgreb i den kommunale økonomi i 1985, som ministeren planlægger, men som vi ikke har haft lejlighed til at diskutere, fordi det endnu ikke er udmøntet i lovforslag?

Det er baggrunden for, at vi har stillet forespørgslen til ministeren.

Besvarelse

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg beklager, at vi vel kommer til at sige noget, vi har sagt én gang tidligere, for selv om den kommunale økonomi er en stor verden, så er det jo altså inden for et begrænset område. Jeg vil alligevel prøve på at sige lidt i sammenhæng, for jeg tror da, som det bliver sagt af hr. Lenger, at det kan være nyttigt at se det i sammenhæng: hvad er bevæggrundene for de overvejelser, regeringen gør sig?

Det, der er baggrunden for regeringens politik over for kommunerne, er den økonomiske udvikling, der har været i 1970'erne. Fra 1970 til 1981 voksede de kommunale udgifter fra at udgøre knap en fjerdedel af den samlede værdi af produktionen her i landet til at udgøre over en tredjedel. Samtidig steg det kommunale skattetryk med ca. 50 pct. Man kan ikke laste kommunerne for, at det gik sådan, for de handlede i ganske nøje overensstemmelse med skiftende regeringers ønske om at forbedre så dette, så hint serviceområde.

Bloktilskuddene blev dengang sat i vejret, men kun i de tilfælde, hvor kommunerne overtog opgaver fra staten, ikke i de talrige situationer, hvor de fik pålagt at gøre noget nyt eller gøre tingene bedre. Derfor måtte skattetrykket stige.

Denne udvikling kan imidlertid ikke fortsætte. Underskuddene på betalingsbalancen og de offentlige finanser nødvendiggjorde en standsning af den stigende vækst. Stabiliteten i de kommunale udgifter er først kommet, da denne regering indførte en fast styring med rammer for den kommunale økonomi gennem henstillingerne om uændret skat og den regulering af bloktilskuddene, vi har set. Regeringen har, som jeg har sagt det nogle gange i dag, et klart mål for de kommende års

[Indenrigsministeren]

udvikling af den kommunale økonomi: udgifterne skal målt i faste priser holdes på samme niveau som i år; samtidig skal skatterne holdes i ro.

Vi mener ikke, at den offentlige sektor kun kan løse sine problemer gennem vækst. Det lader sig naturligvis ikke gøre. Det er oplagt, at nogle af de serviceområder, kommunerne forvalter, skal bruge flere penge i de kommende år, men disse penge må findes ved reduktioner de steder, hvor efterspørgslen efter ydelserne går ned. Det er det, vi kalder omprioriteringer og omstillinger.

Når både skatter og udgifter skal være nogenlunde konstante, vil vilkårene for den kommunale økonomi afhænge af, om priser og lønninger på den ene side og skattegrundlaget på den anden side udvikler sig i samme takt. Hvis priserne løber fra skattegrundlaget, kommer kommunerne til at mangle penge. Hvis udskrivningsgrundlaget vokser hurtigere end priserne, bliver der overskud.

Som den økonomiske udvikling ser ud nu – med stigende aktivitet, en lavere rente, end vi har haft længe, og en tendens til voksende beskæftigelse – er det sandsynligt, at udskrivningsgrundlaget vil vokse mere end priserne. Derfor er der efter regeringens opfattelse mulighed for at nå det overordnede mål for den kommunale økonomi med et formindsket generelt tilskud.

Regeringens lovforslag er udformet med henblik på at sikre uændret aktivitet ved uændret skat. Det formål står vi fast på, og jeg tror i virkeligheden også, at det kan vinde bred tilslutning her i tinget. Vi står også fast på vores vurdering, at den kommunale sektor i de kommende år vil få et pænt overskud. Regeringen lægger vægt på, at de kommunaløkonomiske rammer for årene fremover må sikre, at der gennem tilskudspolitikken holdes uændret aktivitet ved uændret skat.

Detaljerne i de lovforslag, vi har talt om her i dag, har regeringen hele tiden været parat til at diskutere både med kommunerne og med partierne her i tinget. Kommunerne sagde desværre i første omgang totalt nej til at være med, også totalt nej til at være med til at præge løsningerne. Det er meget glædeligt, at jeg i dag har kunnet opleve, at vi i de seneste dage har kunnet genoptage forhandlingerne med kommunerne. Det er jeg meget glad for. Kommunerne vil også i de kom-

mende år have mest udbytte af at være medspillere og ikke modspillere i den økonomiske dialog. Jeg håber også, at der her i folketinget vil komme konstruktive forslag eller forhandlinger i gang, sådan at vi kan nå til enighed om, hvad der skal gøres, og sådan at vi kan give kommunerne så tidlig besked som muligt om grundlaget for deres budgetlægning. Andet kan vi ikke være bekendt.

Jeg har nok lagt mærke til, at luften og aviserne og også debatten her i dag har været fyldt med nogle dystre profetier om de katastrofale virkninger, regeringens forslag ville have for beskæftigelsen. Sådanne profetier har vi hørt før. I september sidste år sagde oppositionspartierne, at regeringens forslag om tilskudsnedsettelse ville koste 6.000–7.000 offentlige arbejdspladser i 1983, 7.000–8.000 i 1984 og 7.000–8.000 i 1985. Så er det, man må spørge: hvordan kom det til at gå? For det er jo interessant.

I 1982 var der ansat knap 470.000 personer i kommuner og amtskommuner. I 1984 forventes der at være godt 475.000 ansatte, og allerede inden regeringen fremkom med sine vurderinger og forslag, skønnede Kommunernes Landsforening, som jeg sagde før, at den allerede vedtagne beskæring kunne klares uden nedsættelse af aktiviteten. I 1983 kunne kommunerne ikke blot forøge beskæftigelsen, de kunne endda få et betydeligt overskud, således at likviditeten steg, og sådan at det, vi har stået og talt om her i dag, faktisk var, at det økonomiske opsving var slået igennem i kommunerne.

Kommunerne havde ventet en likviditetsfremgang på 300–400 mill. kr. i 1984. Fremgangen blev på 4½ mia kr., hvortil kommer kursgevinsterne. En del af disse penge har kommunerne som sagt selv gjort et godt stykke arbejde for at spare sig til. 2,4 mia kr. skyldes regeringens økonomiske politik, bl.a. at priser og lønninger er steget langsommere, end kommunerne havde regnet med.

Det er vigtigt for regeringen, at disse penge ikke anvendes til øget kommunal aktivitet eller til udtalte skattenedsettelse under ét. Begge dele vil ødelægge den opståede glædelige økonomiske udvikling. Vi har lagt vægt på, at ingen kommune i 1984 skulle revidere sit budget, for at vi kunne opnå de tilsigtede målsætninger.

Endelig vil jeg gerne fremhæve, at vi som konsekvens af vores overordnede mål har

[Indenrigsministeren]

foreslået, at kommunerne i fremtiden skal have fuld kompensation for alle nye udgifter, hvad jeg også talte om for et øjeblik siden. Det betyder bl.a., at statslige styrelser og lovgivning ikke skal kunne pålægge kommunerne udgiftkrævende foranstaltninger, uden at det koster staten penge til kommunerne.

Enkelthederne i lovforslagene drøfter jeg meget gerne under udvalgsarbejdet, og jeg håber, vi med tingets behandling af disse lovforslag vil kunne samles om målsætningen i regeringens politik, nemlig at få rettet op på vores økonomiske situation. For at det skal lykkes, er det nødvendigt, at kommunerne er med også i de kommende år, og derfor er jeg meget glad for at kunne sige, at vi er i gang med forhandlinger om dette, og at der er kommunekontaktudvalgsmøde igen på mandag kl. 15.

Forhandling

Lenger (VS):

Begrundelsen for, at man fra regeringens side ønsker at inddrage likviditet fra primærkommunernes side, var jo, at man ville hindre et yderligere offentligt eller privat forbrug. Det spørgsmål, som dette kunne få mig til at rejse, var, hvad regeringen egentlig ville have gjort, hvis disse penge ikke havde ligget i kommunerne i form af en likviditetsforøgelse. Havde man så lavet et indgreb over for de private lommer? For det ville jo være dér, de i givet fald ville have ligget. Det synes jeg er en af de mere interessante ting, når vi betragter indgrebet mod kommunerne. Et svar på det spørgsmål ville nemlig gøre det muligt for os at skelne mellem, hvad der er et led i en bestemt udvikling over for kommunerne, og hvad der er et led i regeringens samlede økonomiske politik. Som jeg tidligere har påpeget, synes jeg, at der ligger en modsætning i det.

Det centrale er, at der er sket mange store nedskæringer på det kommunale område, især i driftsomkostningerne, men også i anlægsudgifterne. Anlægsudgifterne er barberet ned til et minimum med stor skade på beskæftigelsen til følge, og det har sine konsekvenser, at man har gjort noget sådant. Uanset hvad man mener om den offentlige sektor, ligger det i en nedskæring i anlægsudgifterne, at det er noget, man kun kan gøre midlertidigt. Under anlægsudgifterne hører

bl.a. spørgsmål som vedligeholdelse og genanskaffelser, f.eks. at man indkøber nye busser til erstatning for gamle, eller at man vedligeholder skoler. Det er aktiviteter, som man kun kan udskyde nogle få år, før den manglende genanskaffelse eller den manglende vedligeholdelse viser sig som voldsomme stigninger på driftsudgifterne, og så giver det underskud alt i alt.

Derfor er en uændret aktivitet på anlægs siden umulig og fører til store udgifter i forbindelse med reparationer af busser eller huse, eller hvad man ellers har i kommunerne, og driften vil hurtigt overstige kapitalværdien af en anlægsudgift. Det er en af de forudsætninger, kommunerne har at planlægge under i de kommende år, og derfor kan det være tvivlsomt, om en uændret aktivitet og en uændret service også er det samme som det, ministeren forstår ved det, nemlig en uændret realværdi. Det mener vi ikke er tilfældet.

Vi synes, at de lyse udsigter for den kommunale økonomi er til at overse. Samtidig er det jo ikke bare teknik, men mennesker af kød og blod, dette drejer sig om. Bag de store ord og de mange tal, vi nævner her i dag, ligger der jo nedslidte plejehjem, der trænger til reparationer og istandsættelser, dårlige normeringer til vores ældre, nedskæringer på mad og legetøj i daginstitutionerne, lukkede sygehusafdelinger, et dårligt normeret og dårligt fungerende socialt system, et dårligt vedligeholdt vejnet og manglende udbygning af den kollektive trafik, for bare at nævne nogle enkelte eksempler, men eksempler, der i høj grad afspejler, at mange kommuner kører på utrolig lavt blus.

Derfor giver vi ikke ret meget for regeringens forsikringer om, at man med regeringens politik kan opnå det, der i øvrigt ville være bedre end nedskæringer, nemlig uændret aktivitet på trods af indgrebene. Vi tror ikke på, at det er det, der opnås med regeringens politik, men det ville dog være bedre, end at vi i 1985 oplevede endnu et år med nedskæringer.

Jeg tror, ministerens besvarelse af forespørgslen – og jeg vil i øvrigt takke for svaret – er alt for optimistisk. Ministeren siger bl.a., at man kan nok opnå, at udskrivningsgrundlaget vil vokse mere end priserne. Det tror jeg også, men det vil behøve nok også. Jeg har beskrevet sammenhængen mellem at have nogle år med nedkølede anlægsudgifter og

[Lenger]

så de behov, som opstår og ligesom opsamles til senere. Og når behovene også vokser mere end priserne, også målt i uændret kommunal aktivitet, er det tvivlsomt, om den økonomiske situation for kommunerne er så positiv, som ministeren opregner.

Kommunernes rolle er i høj grad at foretage reparationer af skader, der er sket andre steder; det kan være af sociale grunde, det kan være af arbejdsmæssige grunde, det kan være af mange andre grunde. Kommunerne har en lang række funktioner omkring langtidsledige og lære- og praktikpladser, på det sociale område og inden for specialundervisningen, som jo er reparationsområder, og hvor behøvene stiger langt mere end priserne og måske også endda mere end udskrivningsgrundlaget. Dertil kommer, at vi ved, at der i de kommende år venter kommunerne langt flere udgifter på grund af et øget antal ældre. Der er byfornyelsesinvesteringer og energiinvesteringer undervejs. Og hr. Agerschou har tidligere i dag nævnt, at der er planer fra miljøministerens og arbejdsministerens side, som også vil koste kommunerne penge. Det er noget af baggrunden for, at jeg ikke kan dele ministerens meget optimistiske vurdering.

I min begrundelse for forespørgslen nævnte jeg, at det måtte være vigtigt for kommunerne på nuværende tidspunkt at få at vide, om de ting, der er kendt om budgetteringen for 1985, om planlægningsgrundlaget, nu giver den fulde og hele oplysning, så man kan disponere efter det. Ministeren føjede for mig at se ikke yderligere til, og det tillader jeg mig at fortolke på den måde, at så er der heller ikke flere overraskelser i vente fra ministerens side.

Det er sagt adskillige gange fra talerstolen i dag, at det er vigtigt at fastholde den kommunale aktivitet, og at det skal kunne ske uden øget skatteudskrivning. Det opfatter jeg som en umulighed med de lovforslag, regeringen har fremsat, men vi vil meget gerne lade det komme an på en prøve.

Derfor vil jeg gerne fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet folketinget opfordrer regeringen til at sikre, at en uændret kommunal skatteudskrivning i 1985 udgør et tilstrækkeligt økonomisk grundlag for en uændret kommunal

aktivitet i forhold til de vedtagne budgetter for 1984,

går tinget over til næste sag på dagsorden.«

Jeg vil dog gerne i denne forbindelse præcisere, at VS ikke hermed siger god for de nedskæringer, som allerede er sket. Men vi finder trods alt, at den nuværende aktivitet er bedre end en endnu lavere aktivitet. For en række enkeltkommuners vedkommende, eksempelvis Københavns kommune, ville et sådant princip udmøntet i praksis være af helt vital økonomisk betydning. Vi opfatter det selv som i det mindste en prop i yderligere nedskæringer, men en nødvendig prop, før vi begynder at fylde karret op igen.

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Henning Rasmussen (S):

Vi havde egentlig regnet med, at denne forespørgsel var blevet trukket tilbage, efter at vi hele dagen stort set har diskuteret nøjagtig de emner, som man nu beder om at vi skal tage op til diskussion én gang til.

Ministeren har sagt det samme, som er sagt tidligere i dag, med lidt historieskrivning føjet til. Vi er fortsat ikke enige i vurderingerne af beskæftigelsesudviklingen. Vi er fortsat ikke enige i, at det er samfundsøkonomisk nødvendigt med de foreslåede indgreb. Vi mener stadig væk, at henstillinger er nok, og vi har, som også hr. Lenger, konstateret, at vi ikke har fået et ord at vide om, hvad det er, regeringen nu overvejer at gøre, altså hvad regeringen har lagt frem for kommunerne forleden dag og vil tage op til egentlig forhandling her på mandag. Ikke et ord ved vi. Vi har derfor overhovedet ikke noget grundlag for at gå ind i en egentlig diskussion om, hvad det er, regeringen vil i forhold til kommunerne i 1984 og 1985.

Vi har behandlet nogle lovforslag, der for de afgørende lovforslags vedkommende helt afgjort får et væsentlig andet indhold, hvis der overhovedet bliver tale om love. Vi ved ikke, hvad det er, regeringen vil i stedet for, og hvad skal man så som opposition gøre, når det, der skal diskuteres, er, hvad regeringen har til hensigt at gøre i 1984 og 1985? Ingenting. For der er ikke noget at diskutere.

[Henning Rasmussen]

Der er ikke noget oplæg. Det oplæg, der er, er stort set forladt bortset fra et enkelt af lovforslagene. Så det er en ejendommelig diskussion, der kan blive ud af det, hvis man reelt går ind i den.

Ministeren sagde én ting, som jeg hæftede mig ved. Det var, at man ikke ville pålægge kommunerne øgede udgifter uden kompensation. Det vil jeg egentlig gerne bede om en uddybning af. Det lød, som om det var noget nyt. Hvis det er noget, der ligger ude over det, der hidtil har været tale om, nemlig at man forøger bloktilskuddene, hvis man overfører opgaver til kommunerne, så vil det være interessant at få at vide, om det dækker eksempelvis det, som hr. Agerschou nævnte. Voldsomme beskæringer i udbetalingerne af arbejdsløshedsdagpenge til nye unge arbejdsløse medfører øgede bistandsudgifter. Er det noget, regeringen vil kompensere for, eller hvad er meningen med det? For hvis det er småting, svarer det stort set til den hidtidige praksis, at man har talt venligt med hinanden og har forhandlet om, hvorvidt der var tale om nogle øgede udgifter, som man med rimelighed kunne sige at staten havde pålagt kommunerne, og så kunne man da tale om en konduiteordning i det pågældende år med hensyn til bloktilskudspuljens regulering enten den ene vej eller den anden vej. Men hvis der ikke er tale om andet og noget principielt andet end dette, ligger der jo ikke noget i det tilsagn.

Jeg vil gerne sige om dagsordensforslaget, at vi egentlig ikke har lyst til at gå ind i diskussionen om dette dagsordensforslag. Vi har egentlig lyst til at holde os væk fra det, dvs. undlade at stemme. Vi føler os meget i tvivl om, hvorvidt dagsordensforslaget giver en tilstrækkelig sikkerhed for det, som vi gerne vil sikre, nemlig at kommunerne har den bevægelsesfrihed, kommuner bør have i forbindelse med deres budgetlægning. Den uvished føler jeg er stor i forbindelse med disse formuleringer her, hvor det jo er regeringens formulering, VS har valgt. Hr. Lenger har forklaret heroppefra, at det ikke er det samme som, at man deler regeringens opfattelse. Med alt det, jeg har sagt om usikkerheden med hensyn til, hvad det er, regeringen egentlig vil skønne, altså om dette her giver den sikkerhed for kommunerne i 1985, som vi mener kommunerne bør have, føler vi os ikke klædt på til at vurdere det.

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg skal på de fire regeringspartiers vegne henvise til den debat og de indlæg, der har været fra partiernes ordførere ved behandlingen af de tre forrige punkter på dagsordenen.

Tommy Dinesen (SF):

Som de andre ordførere også har været inde på, har vi allerede diskuteret adskillige timer, og man ville selvfølgelig komme til at berøre nogle af de ting igen, hvis man tog hele debatten op.

Ministeren slutter en artikel i det sidste nummer af Kommunen med noget om at stå sammen og bygge op, og lad os blive fri for det evindelige kævl – og hvad ved jeg? Som en af dem, der måske kævler en gang imellem, hvis det hedder sådan, vil jeg gerne sige, at vi i hvert fald ikke bliver enige om den politik, der foreligger på nuværende tidspunkt. Så ministeren må nok regne med, at der er nogle, der stadig væk vil gå imod noget af det, der kommer.

Der lyder også: omprioriteringer og omstillinger. Ja, det kender vi, det giver normalt arbejdsløshed. Det er muligt, at man kan stille sig op og sige, at der ikke blev så mange arbejdsløse, som der blev sagt for 2 år siden, men samtidig ved man også, at de arbejdsløse kommer på et eller andet tidspunkt. Alle, der har haft med kommunalpolitik at gøre, ved, at 80 pct. af budgetterne er lønninger. Derfor kan det ikke nytte noget at sige, som ministeren lægger op til, at jo mere man sparer, desto flere kommer der i arbejde. Den hopper vi i hvert fald ikke på.

Det, hr. Henning Rasmussen var inde på med hensyn til, hvad der sker, når der kommer nye udgiftsstigninger på grund af love, der er vedtaget i folketinget, synes jeg også lyder meget interessant. Der er jo et helt dugfrisk eksempel fra i dag, hvor man har nedsat medicintilskuddene. Der står bl.a. i Politiken, at de 60 mill. kr., som skal spares her, skal gives over bistandsloven. Jeg vil gerne have at vide, om de kronisk syge, f.eks. gigtpatienter, som det går ud over, er med i det, som ministeren her har lovet.

Men vi får nok adskillige diskussioner af samme karakter som den, vi har haft i dag, så jeg skal ikke kommentere mere.

Ole Vig Jensen (RV):

Jeg tvivler ikke på, at forespørgerne har haft rimelig god grund til at stille denne forespørgsel på det tidspunkt, hvor den blev anmeldt. Det ville også have været rimeligt at tage en debat om emnet, hvis ikke vi havde haft den debat, vi netop har haft i de seneste timer. Derfor må forespørgerne undskylde, at jeg synes, det er overflødigt at gentage den netop overståede debat.

Jeg hæftede mig i ministerens redegørelse ved, at den på den ene side fastholdt den overordnede økonomiske politik, som vi ikke har været uenige med regeringen om, men at den i øvrigt lod det stå åbent, på hvilken måde man mest hensigtsmæssigt kunne lave en aftale med kommunerne. Det værdsætter vi, og vi glæder os over, at forhandlingerne er i gang.

Af den grund skal jeg fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet folketinget konstaterer, at forhandlingerne mellem regeringen og kommunerne om kommunernes økonomi er genoptaget,

tager folketinget ministerens redegørelse til efterretning og går over til næste sag på dagsordenen.«

Jeg bør føje til, at det ikke er, fordi der ikke er gods i den dagsorden, der er foreslået af forespørgerne. Jeg mener imidlertid, at vi skal lade det stå åbent, da der nu er forhandlinger i gang, og vores dagsorden skal også opfattes som en kvittering for, at det faktisk er lykkedes at genoptage forhandlingerne mellem regeringen og kommunerne.

Formanden:

Der er nu fremsat yderligere et forslag om motiveret dagsorden (se ovenfor). Dette forslag indgår ligeledes i forhandlingen.

Maisted (FP):

Fremskridtspartiet har heller ikke noget nyt at føje til debatten ud over, at vi synes, at den sidste dagsorden selvfølgelig er langt den bedste, fordi man kunne forestille sig, at kommunerne under forhandlingerne krævede at få lov til at give skattelettelser, i hvert fald i valget. De plejer gerne at bruge den slags tricks. Vi går som bekendt ind for, at der skal være skattelettelser, og at der skal være en fast styring af de offentlige udgifter, så

regeringens små tiltag i den henseende støtter vi.

Lenger (VS):

Jeg vil gerne sige til hr. Henning Rasmussen, at vores forslag om motiveret dagsorden – som jeg allerede sagde, da jeg fremsatte det – bestemt ikke er udtryk for, hvad vi inderst inde og af hjertet føler og ønsker. Det, der er formålet med vores forslag om motiveret dagsorden, er at udmale den modsætning, der ligger i, at regeringen for det første vil skære ned i bloktilskuddene, for det andet vil inddrage en nu eksisterende likviditet, for det tredje vil lægge øgede byrder på kommunerne og for det fjerde påstå, at man kan holde skatter og aktivitet uændrede. Det kan ikke lade sig gøre på én gang. Men af de fire ting, som regeringen påstår at ville, foretrækker vi klart den fjerde, fordi det dog i det mindste betyder, at der ikke sker yderligere nedskæringer. Man kan simpelt hen ikke gøre det, som regeringen siger den vil, på én gang, og det er den modsætning, vores dagsordensforslag udmaler. Det er ikke, fordi indholdet er det, som vi af hjertet foretrækker.

Over for det kommer hr. Ole Vig Jensen regeringen til hjælp med noget, der helt klart er en afværgedagsorden. Det kan vi selvfølgelig ikke andet end tage til efterretning. Men indholdet i hr. Ole Vig Jensens dagsordensforslag har jo det klare formål at tilsøre, at camouflere, at regeringen bevæger sig på ganske tynd is, når den på én og samme tid vil gribe ind over for kommunerne og vil påstå, at man kan holde uændret kommunal aktivitet.

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Dagsordenen er først og fremmest udtryk for den respekt, vi gerne vil nære over for dette, at der nu er forhandlinger i gang mellem kommunerne og regeringen.

Henning Rasmussen (S):

Jeg ved ikke, om man må bruge det udtryk, at det efterhånden virker lidt mærkeligt. Vi har nu diskuteret nogle ganske konkrete lovforslag. Om de tungeste af disse lovforslag ved vi, at de ikke bliver vedtaget i den form. De var allerede opgivet, inden vores for-

[Henning Rasmussen]

handling gik i gang i folketinget. Ministeren har ikke sagt et ord om, hvad regeringen vil i stedet for, men har bare sagt, at der er gået forhandlinger i gang.

Nu siger den ene dagsordensforslagsstiller: vi vil holde regeringen fast på det, den har sagt, men siger samtidig: det er i øvrigt ikke det, vi helst vil. Den anden part siger: det, vi konstaterer, er bare, at der er gået nogle forhandlinger i gang, og så tager vi i øvrigt ministerens redegørelse til efterretning. Heri plejer der vel nok at ligge en form for anerkendelse af det, ministeren har sagt. Under de omstændigheder er der ikke nogen mulighed for med hjertet at stemme for nogen af de to dagsordener. Skal vi stemme for en dagsorden, skal den have et indhold, der svarer til vores opfattelse. Det er der ingen af de to dagsordener der har. Vi har egentlig ikke lyst til at deltage i denne lidt mærkelige dagsordensdiskussion. Vi kan ikke bruge nogen af dem, og vi har ikke til hensigt at stemme for nogen af dem.

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg skal meddelé, at de fire regeringspartier kan stemme for den af hr. Ole Vig Jensen foreslåede dagsorden.

Lenger (VS):

Det er jo det, vi har ventet på hele dagen. Her står der en indenrigsminister – og her står der fire regeringspartier på stribe – og siger til kommunerne: I kan sagtens holde kommunal aktivitet på uændret niveau samtidig med, at I holder den nuværende skatteprocent – underforstået, at de indgreb, der kommer fra statens side, ikke skal være med til at mindske den kommunale aktivitet. Det har man sagt hele dagen, og det er fra adskillige sider sagt heroppefra, at det er umuligt at holde den nuværende kommunale aktivitet med en uændret skatteprocent, når regeringen samtidig gør det, som den siger den pønser på. Her får vi endelig afsløret, at når det kommer til stykket, og når man får mulighed for i form af et dagsordensforslag at udtrykke, at man faktisk mener det, man står og siger, så vil man det ikke.

Herefter vil jeg konkludere, at det, som er sagt fra ministerens og fra regeringspartiernes side hele dagen, er totalt tomt og uden indhold.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg er ganske enig med hr. Lenger i, at det er afsløret med stor tydelighed, at regeringspartierne ikke tør stemme for regeringens egne formuleringer af, hvad regeringen vil. Det er dokumenteret, og derfor synes jeg, hr. Lenger skal have tak for forespørgslen. Der er bare det ved det, at den dagsorden ikke kan forventes vedtaget, og da den ikke har det indhold, som vi synes en dagsorden skal have – den skulle nemlig fortælle, hvad vi ville – synes vi heller ikke, at vi kan stemme for den.

Men vi takker for, at man er kommet så langt, at det er blevet dokumenteret. Det er udmærket gjort.

(Kort bemærkning).

Lenger (VS):

Ja men det er jeg enig med hr. Henning Rasmussen i. Dette dagsordensforslag har altså vist, hvad regeringen ville eller rettere ikke ville. Det, den ikke ville, er det, som den selv har sagt, og det er jeg også glad for at vi har fået afsløret. Derfor vil jeg gerne tage mit forslag om motiveret dagsorden tilbage.

Formanden:

Det af Lenger (VS) fremsatte forslag om motiveret dagsorden er nu taget tilbage. Ønsker nogen at optage det? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er det bortfaldet.

Der foreligger fortsat et forslag om motiveret dagsorden, og afstemning herom foregår på tirsdag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Fra medlem af folketinget *Larsen-Ledet*, der har orlov på grund af sygdom, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 26. marts atter kan give møde i tinget.

[Formanden]

Stedfortræderens, *Shirley Højbjergs*, hverv som midlertidigt medlem af folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Skatte- og afgiftsudvalget har afgivet til-lægsbetænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om skat-temyndighedernes organisation og om klage-adgang m.m. (skattestyrelsesloven). (Lig-ningskommissionernes klagebehandling og bemyndigelser til ligningskommissionerne m.v.). (Lovforslag nr. L 14).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 27. marts 1984 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 14.02
